

Energiamaajanduse arengukava aastani 2030 keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku arutelu protokoll

Aeg: 21. märts 2014 kl 13.30-15.30

Koht: Ida-Viru Maavalitsus (Keskväljak 1, Jõhvi)

Osalejad (8): Tiit Toos (Ida-Viru Maavalitsus), Paul Kesküla (Illuka Vallavolikogu), Ervin Metsatalu (Illuka VV), Diana Revjako (AS VKG), Meelis Uustal (SEI-Tallinn, Natura mõju hindaja), Madis Laaniste (MKM), Lembit Vali (Eesti Arengufond), Irje Möldre (KSH ekspert, Eesti Arengufond)

Protokollis: Irje Möldre (KSH ekspert, Eesti Arengufond)

ETTEKANDED:

- ENMAK 2030 koostamise protsess, ajakava ja kavandatavad meetmed (Madis Laaniste, MKM)
- Kavandatud meetmete Natura mõju eelhindamine (Meelis Uustal, SEI-Tallinn)
- KSH programmi ülesehitus, kavandatud meetmetega eeldatavalt kaasnevad mõjud ja KSH edasine ajakava (Irje Möldre, KSH ekspert, EAF)
- Laekunud seisukohad ja ettepanekud ning nendega arvestamine (Irje Möldre, KSH ekspert, EAF)

ETTEKANNETE KOHTA TEHTUD KÜSIMUSED, KOMMENTAARID JA ETTEPANEKUD:

1. **Kesk-Euroopa sagedusalaga ühinemine?** Vastus: On ENMAK 2030-st sõltumatult hinnatud, kallis ja nõuab eraldi otsust.
2. **Lääne partneritega toimetuleku stsenaarium juhul, kui ida ühendused ära langevad?** Vastus: ENMAK 2030 käsitleb energiapuudulikkuse normaalolukorda, riigikaitse arengukava käsitleb eriolukordi.
3. **Vajalik analüüsida LNG kasutuseks Eesti tugivõrgu arendamist,** eriti gaasi varustusprobleemide stsenaariumist lähtuvalt. Soov oli reserveerida maad gaasitrassile, kuid Eesti Gaas laitis plaani maha. Vastus: Valdkondade stsenaariumides maagaasi vajadus oluliselt väheneb, mistõttu eraldi meetmeid gaasi kasutusele pole ette nähtud. ENMAK 2030 tuleb eraldi peatükk gaasivõrgu arendamise vajaduste kohta. Uttegaasi kasutus on veel õhus, sh võimalik torustransport.
4. Ettepanek **koostada olukorra võrdlus, kus riik tõstab põlevkivi hinda.**
5. **Anda ülevaade katlamajadele kohalduvatest võimalikest õhuheite piirnormide muutustest** seoses Puhta Õhu Programmist tulenevate EU direktiivides toodud normide muudatusettepanekutest.
6. Miks mõõdetakse CO₂/el, suurema rahvaarvu puhul oleks see ju väiksem? Vastus: rahvusvahelised väljaanded võrdlevad riikide CO₂ heidet elaniku kohta.
7. ENMAK 2030 võiks anda soovitusi **suunata senisest enam saastetasusid tagasi kohalikule omavalitsusele ja ettevõtetele** keskkonnaseisundi parandamiseks, sh eriti piirkondades, kus kütised maksavad suurema osa saastetasudest.
8. Raiejäätmed jäävad täna metsa ja selle asemel läheb palk katlasse. Puidu raiskamine tuleb lõpetada.

9. Teadusarendustegevuse alla võiks lisada nii fosforiidi kaevandamise kui Jõhvi anomaalia uuringud.